

ELAINE VICKERS

PAPIEROVÉ ŘEŤAZE

FRAGMENT

PAPIEROVÉ REŤAZE

Papierové reťaze

Výšlo také v tlačenej verzii

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

čítanie pre radosť a poučenie

Elaine Vickersová

Papierové reťaze – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva sú vyhradené.

Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ALBATROS MEDIA a.s.

ELAINE VICKERSOVÁ

PAPIEROVÉ ŘEŤAZE

Kapitola 1

KATIE

Každý príbeh má začiatok.

To im celý týždeň hovorila Katina učiteľka, a hoci Katie si práve začala užívať päť dní voľna počínajúc Dňom vďakývzdania, tie slová jej stále zneli v hlave. Doberali si ju, keď prechádzala cez ihrisko na chodník, doberali si ju, keď počula šum hlasov okolo seba.

Samozrejme, učiteľka nechcela nikoho vyplašiť. Rozprávala o pútnikoch, Wampanoagu a Plymouthu v Massachusetts, kam mali ísť na jar na exkurziu. „Dejiny!“ hovorila slečna Deckerová. „Musíte poznať svoje dejiny. Každý príbeh má začiatok a nemôžete ísť správnym smerom, ak nevíete, kde ste boli.“

Ďaleko na drviacom sa tehlovom chodníku videla hokejovú bundu, ktorá mohla patriť iba jej

kamoške Ane. A v tej chvíli Ana zastala a aj ona zbadala Katie. Toto sa im stávalo od prvého dňa, čo sa poznali, hovorili a robili čosi v tom istom čase, hoci boli také odlišné.

„Čau,“ pozdravila ju Ana a stiahla si čierne vlasy do strapatého chvosta. Katie sa dotkla parádneho vrkoča, ktorý jej ráno uplietla mama tak tuho, až jej napínal pokožku.

„Prepáč, že som ťa nepočkala,“ ospravedlnila sa Ana. „Mikey jednoducho vyštartoval.“ Anin mladší brat na ne čakal na konci bloku a skúmal čosi v červených rukaviciach.

„Myslím, že dnes nebudeme môcť prísť,“ Ana stíšila hlas. „Ale dávaj pozor na môj signál cez prázdniny. Možno aj dnes po zotmení. Mám pocit, že počas tohto Dňa vďakyvzdania musíme zažiť dobrodružstvo!“ Ana zdvihla obočie a šibalsky sa usmiala. Potom rýchlo vykročila po chodníku, aby dobehla Mikeyho, prv než sám prejde cez cestu.

Katie si dýchala na prsty, aby si ich zahriala. Je pripravená na dobrodružstvo v Aninom štýle?

Ubehli štyri mesiace, odkedy sa Katie s rodičmi prisťahovali do Bostonu. Leto bolo nesmierne

horúce a bolestne osamelé, zato jeseň bola oveľa krajšia. Len čo sa začal školský rok a Ana si v ich štvrti všimla inú piatačku, vyhlásila: „Ty a ja, Zlatovláska,“ kývla na Katine dlhé vlasy medovej farby. „Odteraz budeme najlepšie kamošky.“

Normálne deti neoznamovali priateľstvo a prezývku len tak šmahom ruky, ale Ana rozhodne nebola normálne dieťa.

V dobrom zmysle.

Väčšinou.

Katie bývala len o ulicu ďalej od Any a tie ulice sa tak stáčali, že z ich zadných dvorov bol výhľad na to isté jazierko. Ana spočiatku zvonila pri dverách, keď prišla za Katie, a čakala, ako sa patrí na návštevu, no rýchlo prešla k tomu, že len zaklopala a vstúpila do kuchyne.

„Tak je to rozumnejšie,“ vysvetľovala Ana kamoške. „Cestou si môžem uchmatnúť niečo pod zub a prídem za tebou rýchlejšie.“

„Teraz si ty skôr ako Zlatovláska,“ doberala si ju Katie.

No Ana nesúhlasila. „Zlatovláska bola votrelec,“ vysvetlila. „Ja som ako rodina.“

Katie sa páčilo, že Ana sa v ich dome cítila tak

uvolnene, ale nesúhlasila s poznámkou, že je „ako rodina“. Rodina je ako prikrývka – bezpečná a známa, možno zlátaná dokopy a niekedy priveľmi tuho omotaná. Ana bola skôr ako plášť superhrdinu, vždy pripravená prežiť dobrodružstvo, plášť, ktorý plieskal podľa toho, odkiaľ fúkal vietor.

Teraz vietor tlačil Katie k ich novému storočnému domu. Bol biely, mal čierne okenice a žiarivo červené dvere, všetko dokonale symetrické. Vôbec sa nepodobal na ich dom v Salt Lake City s veľkým zadným dvorom a múrmi zo sivého kameňa, ktorý ladil s horami. Ich bostonský dom nemohol ladiť s horami, lebo tam nijaké hory neboli a tie hory Katie chýbali väčšmi, než čakala. Ako mala vedieť, ktorým smerom je východ, ak práve nevychádzalo slnko? Ľudia sa tu tvárili, že sa možno zorientovať podľa rieky Charles alebo bostonského prístavu, ale ako, keď ich nebolo vždy vidieť?

Katie chcela chytiť guľu, ale prv ako sa prstami dotkla studeného kovu, dvere sa prudko otvorili. Katina mama si privinula dcéru do náručia a zrazu svet voňal ako medovníky.

„Dievčatko moje!“ zvolala. „Budeš so mnou doma celých päť dní. Hrozne sa teším.“

Katie vošla s mamou do kuchyne, kde už na pulte čakal hrubý štvorcový medovník a vysoký pohár mlieka. Katina mama si zastrčila za ucho krátke sivé kučeravé vlasy a posunula si okuliare na koniec nosa.

„Najedz sa a potom mi môžeš porozprávať, aký si mala deň, zatiaľ čo ja dokončím tento koláč. A začni pekne od začiatku.“

Už znova.

Každý príbeh má začiatok.

Hoci v maminej ošúchanej kuchyni bolo teplo, Katie sa zachvela. Samozrejme, jej príbeh mal začiatok. Problém bol v tom, že nikto nevedel aký. Alebo aspoň nikto na tejto strane oceánu. Katin príbeh siahahal len po jej detailnú fotku z čias, keď mala dva roky. Bola v sirotinci, smutná a osamelá. Alebo siahahal po jej prvú hmlistú spomienku – z dvoch štvorcov v ligotavom striebornom aute akoby zázrakom vychádzal za horúceho dňa studený vzduch.

Podľa Katiných rodičov sa to stalo, keď mala tri roky. Hovorili, že klimatizácia ju tak fasci-

novala od prvej chvíle, čo ju pocítila. Púšťala vzduch pomedzi prsty, vial jej do úst, šepkal do uší, že v ten deň s ňou sedeli takmer hodinu na príjazdovej ceste.

V ten deň ju priviedli domov.

„Vieš čo, nemusí to byť od začiatku,“ povedala mama s úsmevom. „Len mi niečo povedz!“

A tak Katie porozprávala mame o tom, aký mala deň. Ľahko sa jej rozprávalo, čo bolo *teraz*, *dnes*, aj čo bude *zajtra*. Ťažšia bola *minulosť*, o ktorej hovorila slečna Deckerová. Keď rozprávala o začiatkoch, Katie chcela zdvihnúť ruku a spýtať sa: „Čo ak nepoznám začiatok?“ Niežeby Katie chcela celej triede povedať o svojej adopcii. To naozaj, naozaj nie. Neprezradila to ani Ane.

Katie sa niekedy zhovárala s rodičmi o adopcii, ale vždy ju pritom pichlo pri srdci a mala podozrenie, že aj jej rodičov. Katie s tým nikdy nezačala sama. Nenachádzala správne slová.

Ktovie, ako je v Rusku znelo celkom ako Radšej by som bola tam.

Myslíš, že moja vlastná mama mala blond vlasy? znelo celkom ako Radšej by som sa podobala na ňu než na teba.

A porozprávajte mi o mojich vlastných rodičoch
znelo celkom ako *porozprávajte mi o mojich sku-*
točných rodičoch.

Ale nikto o nich nič nevedel. To sa stane, keď vás nechajú na schodoch policajnej stanice. Vtedy urobili tú smutnú, osamelú fotku, ktorá hľadela na Katie z malého rámika v obývačke. Niekedy ani nemala pocit, že je to ona. Inokedy jej to pripadalo ako *jediná* ozajstná fotka. Katie o tom nehovorila s rodičmi.

Katina mama zatlačila okraje koláča do formy. „Keď doješ, mohla by si mi pohľadať misu na morku a roh hojnosti? Niekde v podkroví by mala byť škatuľa s potrebami na Deň vďakyvzdania.“

„Dobre.“ Katie hľadela na formu s koláčom. Tá forma znamenala plnku a misky s plnkou vždy rada vylízala. „Môžem ti ešte nejako pomôcť?“

Katina mama sa zamračila na koláč. „Nie, mala by som dokončiť toto. Užila si dnes lieky, však?“

Za tých sedem rokov od operácie Katie ani raz nezabudla užiť lieky. Usilovala sa pri odpovedi potlačiť zúfalstvo.

„Áno, mami. Užila som dnes lieky.“

„Dobre.“ Mama dokončila jeden koláč a priťahla si druhý. „Bež do podkrovia, prosím ťa.“

Keď Katie vyšla po dvoch úzkych vřzgajúcich schodištiach a potiahla šnúru visiacej žiarovky, zastala, aby sa vydýchala, a obzerala sa po podkroví. Keď tam bola prvý raz, pripadalo jej takmer strašidelné, všade samé tmavé kúty a zaprášená dlážka. Ale teraz tam bolo priveľa vecí, aby to pôsobilo desivo, týčili sa tam kopy škatúl s nápisom *Zvyšné vecičky* a ???, čo napísal jej otec hrubou čiernou fixkou.

Vďaka podkroviu zostali dolné dve poschodia ich domu upratané. Ak niečomu nenašli dobré miesto alebo tam jednoducho nesedelo, putovalo to do podkrovia. Katie sa niekedy cítila väčšmi doma v tom šere a prievane podkrovia než inde. Boli tam aj plody jej letných zábaviek – kufor, ktorý premenila na domček pre bábiky, šachová súprava, ktorú vyrobila z vyšmirgľovanej dosky stola a maminých starých gombíkov a koliesok. Dokonca aj starodávny písací stroj, ktorý s otcom opravili.

Katie blúdila úzkymi uličkami medzi škatuľami a pátrala po nápise *Deň vdakyvzdania*. Ale

vízzgajúca dlážka a závan vzduchu pôsobili tak staro, že Katie sa zrodila v hlave iná myšlienka.

Každý príbeh má začiatok. Možno niekde v týchto škatuliach nájde čosi o svojom začiatku.

Cez hrubé sklo podkrovného okna videla padať sneh, jemné biele vločky sa sypali zo sivých oblakov. Snehové vločky boli celkom iné než dunenie hromu alebo lejak. Nikoho neprosili, aby si ich všimol, a keď pozorovala krátku cestu každej vločky padajúcej silou zemskej príťažlivosti a v jemnom dychu vetra, Katie mala pocit, akoby jej prezrádzali tajomstvo.

Konečne, pomyslela si. Celý november bolo mrazivo ako na severnom póle, ale ani raz nesnežilo. Katin otec sľuboval, že onedlho bude snežiť – a poriadne. Zdalo sa jej neuveriteľné, že ročné obdobie sa môže náhle zmeniť vďaka čomusi takému drobnému z nepříjemného chladu na čarovnú zimu.

Katie blúdila pohľadom po vločkách a zrazu jej zrak padol na starú škatuľu pod oknom. Kartón bol mäkký a prepadnutý a pás zažltutej pásky navrchu vyzeral, akoby ním bola škatuľa zapечатená celé roky. Z neznámeho dôvodu Katie o to viac túžila škatuľu otvoriť.

Tá škatuľa nebola dosť veľká, aby sa v nej skrývala misa na morku alebo roh hojnosti, a nebola označená hrubou fixkou. No Katie napriek tomu lákala. Roztrhla pásku, roztvorila škatuľu a hovorila si, že nebude sklamaná, ak v nej nájde iba staré vinylové platne alebo škrabľavé svetre.

Škatuľa však bola plná takých krásnych a nečakaných vecí, až to Katie vyrazilo dych.

Vreckové hodinky s jemným vzorom vyrytým okolo vtáčika, pôvabného, ale silného.

Dva vyrezávané svietniky z dreva medovej farby.

Masívny a pevný luskáčik vo vojenskej uniforme.

Hladká figúrka v tvare buclatej roľníčky, ktorá sa dala otvoriť v polovici a odhalila menšiu a menšiu a menšiu figúrku, až Katie odkryla tú najmenšiu veľkosti nechta. Zdalo sa jej, že tie figúrky sa volajú matriošky. Každá z nich mala naspodku namaľované tie isté písmená – ako iniciálky, ibaže v cudzom jazyku.

Veci v tej škatuli neboli nezvyčajné – Katie mala v nočnom stolíku hodinky, a prv než dojedie posledné zvyšky morky, vybalia z iných škatúl v podkroví ďalšie luskáčiky a svietniky.

Všetko v tejto škatuli však akoby pochádzalo z iného sveta a času a bolo jej to zároveň známe i neznáme. Vyvolali v nej spomienku ešte zmätenejšiu a vzdialenejšiu, než bol studený vzduch v striebornom aute.

Katie brala tie veci do rúk, uložila si ich do lona a rozmýšľala, kto a ako ich vyrobil. Dokázala by takto vyrezávať drevo, keby to skúsila? Vedela by to tak dokonale namaľovať? Vložila matriošky naspäť jednu do druhej o čosi väčšej. *Sú vo svojej mame*, premýšľala Katie. *Všetky zapadnú do svojej mamy. Tak ako som ja kedysi bola v mojej mame.*

Keď Katie skúmala tie krásne veci, nevedela si predstaviť, že patrili jej rodičom. Ale keď sa sem prisťahovali, podkrovie bolo prázdne.

Ak nepatrili jej rodičom, čie boli? Bývala tam iba jedna iná osoba. Jediná osoba s kúskami minulého života, ktoré boli ešte vždy zahalené tajomstvom.

Hrča v hrdle poľavila a prievan prenikajúci cez škáry podkrovných okien privieval všetko to čaro k nej. Vtedy Katie spoznala odpoveď a padajúci sneh akoby jej šepkal, že má pravdu.

Sú moje.

Kapitola 2

KATIE

Sú moje.

Tie slová sa vynorili v Katinej mysli tak rýchlo a silno, akoby ich bola vyslovila nahlas. Tie zvláštne krásne výtvory akoby siahali do jej minulosti a šepkali skutočný začiatok jej príbehu. Cítila, že sú jej súčasťou, a nechcela, aby jej rodičia vedeli, že ich našla. Môže sem chodiť, kedy sa jej zachce, a tie krásne veci budú patriť iba jej.

Vzrušenie z tohto nálezu, z nového tajomstva, spôsobilo, že sa jej rozbúšilo srdce. Srdce v jej vnútri nebolo vždy jej, preto mu musela venovať zvláštnu pozornosť a užívať lieky. Aj teraz jej prebleslo hlavou, že by sa nemala priveľmi vzrušovať. Zatvorila oči a dýchala pomalšie, kým nezačula vrzganie schodov. Nieкто išiel hore.

„Katie? Ešte si tu?“

„Ehm, áno.“ Katie zatvorila škatuľu a obrátila sa, aby ju zakryla svojím telom a nebolo vidieť, čo tam robila.

„Našla si to?“ spýtala sa mama.

Na chvíľu jej prebleslo hlavou, či mama vie o tej škatuli, ale potom si spomenula na dôvod, prečo ju sem poslala – po dekorácie na Deň vďakvyzdania.

„Prepáč. Trochu som sa dala uniesť. Len som... hľadala otepľovačky... keď konečne sneží.“

„Ach, srdiečko,“ mama si oprášila zásteru od múky, „neviem, či by bolo dobré, aby si sa dnes hrala v snehu. Zima tvojmu srdiečku nerobí dobre a ľahko chytíš infekciu.“

Teraz sa Katie skutočne obzerala po zimných veciach. „Keď budem stavať pevnosť alebo snehuliaka, budem sa pohybovať a nebude mi zima.“

Mama sa zamračila. „Nehádaj sa so mnou, prosím ťa. Ak budeš v tej zime priveľmi šantiť, zrejme to bude len horšie.“

Katie si vzdychla. Jej mama bola v mnohých smeroch dobrá – vedela dobre piecť, masírovať chrbát a spievať krásne piesne. Ale často bola najlepšia v tom, že si predstavovala to najhoršie.

„Neboj sa,“ upokojovala ju mama a vzala škatuľu s ozdobami na Deň vďakyvzdania, ktorá zrejme bola na očiach, „vymyslela som pre teba dokonalú zábavu.“ Viedla Katie k dverám.

V kuchyni, kde bolo teplo a bezpečne, ale nie tak vzrušujúco, mama upratala koniec stola, podala dcére kôpku papiera a nožnice.

„A môžeme tu byť spolu. Mohla by si nastrihať pásiky na reťaze vďaky?“

Katie sa ako dobrá dcéra usadila a pustila do práce, strihala hrubý strieborný papier so vzorom snehových vločiek na pásiky. Každý rok s rodičmi vyrábala papierové reťaze, podľa ktorých rátali zostávajúce dni odo Dňa vďakyvzdania po Vianoce, a na každý pásik napísali čosi, za čo sú vďační. A potom každý večer vzali jedno ohnivko z reťaze a prečítali ho nahlas. Prvý rok všetci napísali na posledné ohnivko – ohnivko Štedrého večera – mená členov rodiny, hoci sa vopred nedohodli. Teraz sa to stalo tradíciou.

Keď v ten večer sedela s rodičmi pri kozube a všetci písali, za čo sú vďační, Katie začala od toho najľahšieho. Chcela to dokončiť čím skôr, aby čakala na Anin signál.

Ďakujem za mojich rodičov.

Katie si niekedy predstavovala, aký iný by bol jej život, keby si ju bola adoptovala iná rodina, ale nikdy na to nemyslela dlho. Hoci niekedy ju priveľmi strážili, hoci jej kamošky si najprv mysleli, že sú jej starí rodičia, lebo už neboli najmladší, Katie vedela, že môže byť šťastná, že má takých rodičov.

Keď však premýšľala o tom, čo sa muselo stať pred jej prvou spomienkou, nedalo jej pokoj čosi iné. Nie *čo keby si ma adoptoval niekto iný?* ale *čo keby si ma nikto nebol adoptoval?* Niežeby si to želala, iba rozmýšľala. Žila by ešte vždy v Rusku? Vedeli by jej tam operovať srdce? Cítila by sa takto bezpečne, príjemne ako milované dieťa?

Ale aj:

Dovolili by jej hrať sa v snehu? Posielala by ju mama za dobrodružstvami, namiesto aby ju držala v kuchyni? Katie cítila, že dnes sa v nej čosi rozvírilo, a nebola si istá, či chce, aby sa to usadilo. Boli to len otázky, ale aj tak ju trápil pocit viny.

„Hm, tak toto je nepríjemné,“ povedal jej otec. Katie ho odjakživa poznala ako sivovlasého, ale teraz sa mu na sluchách vlasy beleli. Pásiky papie-

ra mu ležali v lone, pohľad upieral na reportéra, čo sa vážne mračil v televízii. „To vyzerá ako ďalšia studená vojna.“

Katie chcela zastaviť otca a spýtať sa, čo je studená vojna, ale on sám od seba zmĺkol. Sledovala jeho pohľad na druhú stranu gauča a videla, ako jej mama veľmi vážne krúti hlavou a naznačuje, aby si zazipsoval ústa. Keď si všimla, že Katie sa díva, silene sa usmiala.

„To nebola ozajstná vojna, srdiečko, a stalo sa to dávno pred tvojím narodením.“

Katie pozrela na televíznu obrazovku, na ktorej svietila mapa Ruska.

Mama stlmila zvuk a obrátila sa ku Katie. „Vlády sa môžu hádať, koľko chcú, ale všade žijú dobrí ľudia. To si pamätaj. A už sa tým dnes netráp.“ Znova sa usmiala, tentoraz nežne, a Katie vedela, čo povie, prv než jej slová vyšli z úst. „Keby si vedela priveľa, rýchlo by si zostarla.“

Katie nechcela zostarnúť, ale bola pripravená dospieť, aspoň trochu. Mama vždy vyrukovala s tými slovami v tej najhoršej chvíli. Niekedy Katie premýšľala, či sa to nestalo jej rodičom – či rýchlo zostarli, lebo vedeli tak veľa.